

# Ammattitaitovaatimukset

- perustelee monipuolisesti toimintaansa tiedolla ryhmän toimintaan vaikuttavista tekijöistä, erilaisista hoidollisista ja kuntouttavista ryhmistä ja luovan toiminnan menetelmistä ja niiden hoidollisesta merkityksestä
- suunnittelee ja ohjaa luovasti hoidollisia ja kuntouttavia ryhmätoimintoja

# 29.1.2013

## Aikataulu

- Klo 10-11.30 Orientaatio ja teorialuento
- Klo 11.30-12.15 tauko
- Klo 12.15-13.00 ryhmittöihin valmistautuminen
- Klo 13.15-14.45 ryhmät
- Klo 14.45-15.15 purku
- Klo 15.15-15.30 MiPä top

# suunnittelee ja ohjaa luovasti hoidollisia ja kuntouttavia ryhmätoimintoja

- Ryhmätöinä suunnitellaan ryhmä:
  - Päihdekuntoutujille
  - Mielenterveyskuntoutujille

# Ryhmäprosessi ja ryhmän ohjaaminen

- Millaisessa ryhmässä olet ollut jäsen ?
- Millainen oli ryhmäprosessi?
  - Kerro vaiheista

# Ryhmän muodostuminen

## **Muotoutumisvaihe** (*kuherteluvaihe*)

- ryhmän alkutaipale
- ryhmä ei vielä ole kovin yhtenäinen
- jäsenet hahmottavat sitä lähinnä omien tavoitteidensa kautta

# Ryhmän muodostuminen

## Kuohuntavaihe

- jäsenet testaavat omaa ja toisten jäsenten asemaa ryhmässä
- usein erimielisyyksiä tai jopa riitoja
- tärkeä vaihe ryhmän sisäisten roolien määrittämisen ja avoimeen vuorovaikutukseen pääsemisen kannalta

# Ryhmän muodostuminen

## Normien luomisen vaihe

- ryhmän jäsenten roolit alkavat olla selviä ja yhteishenki hyvä
- ryhmälle kehittyy omia toimintatapoja ja sääntöjä, joita sen jäsenten tulee noudattaa
- säännöt voivat olla julkilausuttuja tai ns. piilonormeja, joita ei ole yhteisesti sovittu tai kirjattu ylös, mutta noudatetaan samalla lailla kuin julkilausuttujakin normeja

# Ryhmän muodostuminen

## Toteuttamisvaiheessa

- on rooleihin, sääntöihin, ryhmän jäsenten välisiin suhteisiin liittyvistä asioista löydetty yhteisymmärrys
- ryhmä pystyy keskittymään täysipainoisesti alkuperäisen tehtävänsä toteuttamiseen
- ryhmä toimii tehokkaasti



# Ryhmän muodostuminen

## Lopettamisvaihe

- voidaan myös laskea ryhmän kehitysvaiheeksi. Se on tyypillinen erityisesti silloin, kun ryhmä on muodostettu suorittamaan jotain tiettyä tehtävää. Lopettamisvaiheeseen saattaa liittyä rituaaleja tai juhlallisuuksia.

# Susan Wheelanin malli ryhmäprosessin etenemisestä

- Vaihe 1 ryhmäytyminen ja riippuvuussuhteiden muotoutuminen
- Vaihe 2 Sooloilu ja riitely
- Vaihe 3 Luottamus
- Vaihe 4 Työ/tuottavuus
- Vaihe 5 Toiminnan lopettaminen

# Mitä ryhmän aloittamiseen tarvitaan?

- yhteinen käsitys ryhmän tarkoituksesta ja tavoitteista
- yhteisistä päämääristä ja tavoitteista neuvottelemiseen kannattaa käyttää tarpeeksi aikaa.
- Muita tärkeitä kysymyksiä ovat: missä tapaamme ja miten tavoittaisimme ryhmästä kiinnostuneet tai ryhmää tarvitsevat ihmiset?
- hyvä ja turvallinen keskusteluympäristö edellyttää vaitiolovelvollisuutta ja siitä on hyvä puhua heti toiminnan alussa

- jatkuva vai määräaikainen ryhmä
- avoin vai suljettu ryhmä
- rakenne: milloin kokoonnumme, kuinka kauan kerrallaan, tarvitsemmeko joitakin sääntöjä?

# Jokainen jäsen vaikuttaa ryhmän toimintaan.

## Avainhenkilö on kuitenkin ryhmän ohjaaja

Ohjaajan tehtävät:

- ylläpitää vapautunutta ja luottamuksellista ilmapiiriä, jossa jokainen uskaltaa puhua
- pitää huolta siitä, että kaikki saavat puhua - ohjaaja ymmärtää, että pelkkä kuunteleminenkin on osallistumista ja se voi olla osallistujalle merkityksellistä
- rohkaisee esittämään erilaisia näkökantoja, koska se pitää keskustelun elävänä
- pitää keskustelun aisoissa, tavoitteiden suunnassa
- Ohjaajan tehtävä on myös harjoitella aktiivista kuuntelua:
  - toista, mitä puhuja sanoi
  - tee kysymyksiä, osoita, että olet kiinnostunut
  - kokoa keskustelu osanottajien puheenvuoroista
  - kerro puheenvuoron herättämistä tunteista - tunnista ja nimeä tunteita

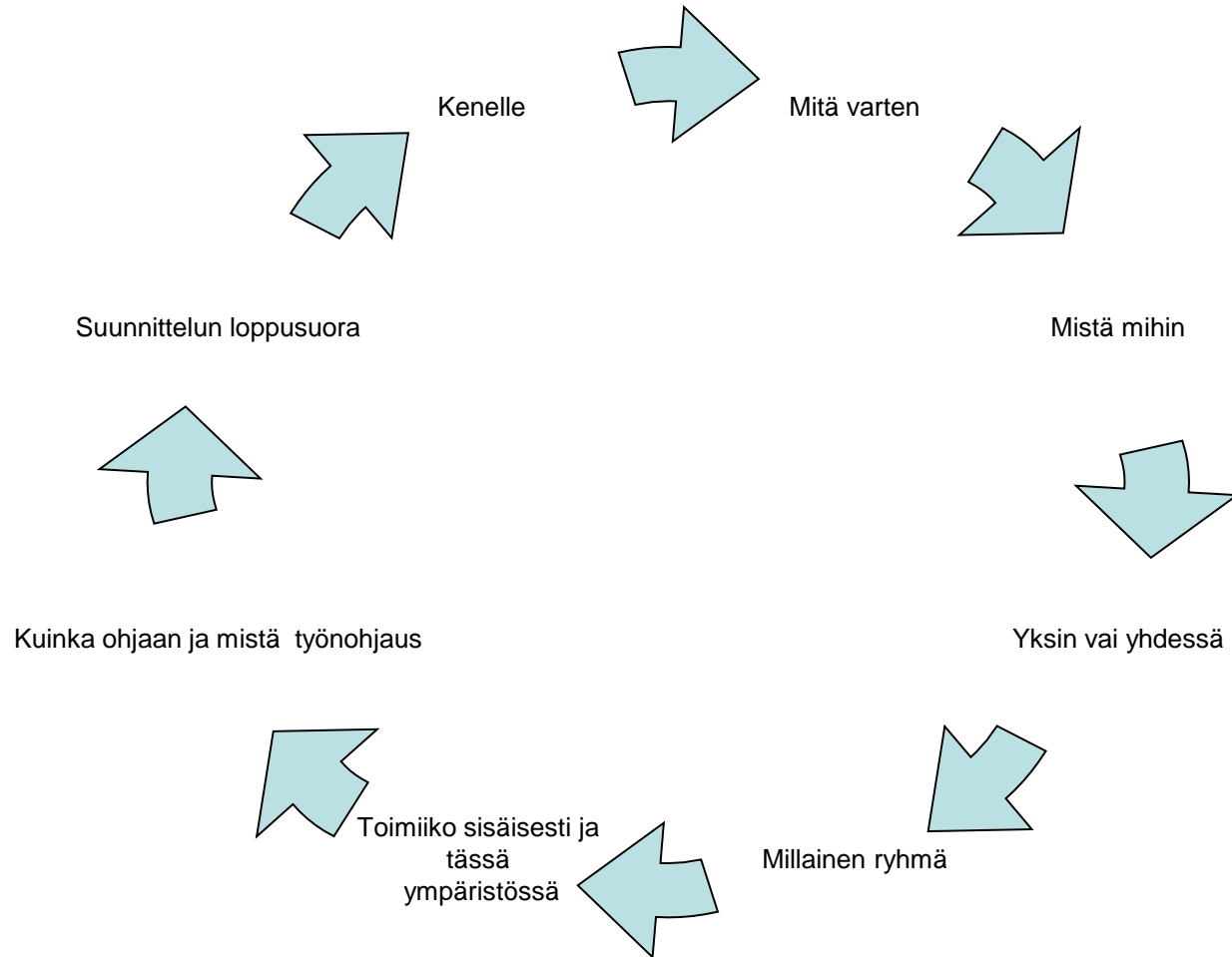
# Omien voimavarojen tunnistaminen

## Uupumisen ehkäiseminen

Toisten ihmisten tukija uupuu yleensä silloin, kun hänen oman vastaanottokykynsä "säiliö" täyttyy. Tuota säiliötä täytyy tyhjentää silloin tällöin. Tehokkain keino säiliön tyhjentämiseen on keskustelu ja omien ajatusten jakaminen.

- Keskustelu työryhmässä  
kokemusten jakamiseksi, ideoiden uusintamiseksi, omien voimavarojen täydentämiseksi
- Parityöskentelyä ryhmän ohjaamisessa. Jos ohjaajalla on pari, ei vastuu kasaannu yksin hänelle ja aina on lähellä joku, jonka kanssa voi tarvittaessa purkaa nopeasti ryhmässä syntyneitä kokemuksia.
- Kisälli-oppipoikamallia voi hyödyntää (kokeneempi ohjaaja voi pitää rinnallaan ohjaajaksi opettelevaa)
- Työnohjaus (yksilö- tai ryhmätyönohjaus)

# Ryhmän suunnittelu



- Jokainen ryhmä suunnittelee ryhmän ja suunnitelma esitetään 14.15-15
- Ryhmän ohjaaminen